

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, NOVEMBER 10, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

Amerikanci prodirajo proti Tuniziji

nasproti Rommelovi armadi, ki beži pred Angleži, da jo bodo dobili med dva ognja. — Druga ameriška armada se zgrinja okrog Casablance v Moroku.

AMERIKANCI SO HITREJE UDARILI NA AFRIKO, KOT HITLER NA NORVEŠKO

London, 9. nov. — Ameriške čete, ojačene z dodatnimi četami, ki so se izkrcale v Alžiru, prodirajo nočjo proti Tuniziji z namenom, da se tam združijo z angleško armado, ki podi Nemce iz Libije. V istem času se druge ameriške čete zgrinjajo okrog Casablance, močnega francoskega pristanišča na Atlantskem morju, drugače močno utrjenega francoskega pristanišča v Sredozemskem morju.

Ameriška letala in obrežne čete so že odbile prvi napad italijanskih bombnikov na pristanišče Alžir. To je bil prvi poskus, da bi pomagali Franciji. Ameriške čete so se v Alžiru izkrcavale na več krajih ob obrežju Sredozemskega morja, enako kot v Moroku na Atlantskem morju. Najnovejša poročila iz Francije zatrjujejo, da so ameriške čete že v predmestju Casablance. Zavezniško letalstvo in ameriški bombniki so v Alžiru obstreljevali Casablance.

Zavezniških krogih se govori, da bo poveljeval vsem ameriškim četam v severni Afriki general Maksim Weyland, ki je svoje čase poveljeval francoski armadi v Algeriji. Toda skoro vsa Algerija je pod ameriško kontrolo, in nastane vprašanje: kje bo general pristal, če je res na čelu ameriškega ujetništva.

Ameriški rangerji, ki imajo isto nalogo kot angleški Commandos, so napadli Alžir ob treh zjutraj v nedeljo. Pomagali so jim marini in mornarji in pa parašutarji, ki so zasedli razne važne točke. Izkrcavanje so krili ameriški in angleški bombniki z bližnjih nosilcev letal.

Ko so Amerikanci pričeli ofenzivo, so zavezniška letala trosila po obrežju na tisoče letakov, ki so vsebovali poslanico predsednika Roosevelta in vrhovnega poveljnika ameriških čet, generala Eisenhowerja, da napad ne velja francoski lastnini, ampak boju proti osi.

Naši vojaki

Pvt. Harry J. Miklaucic iz 1032 E. 71. St. je bil zadnji teden premeščen iz North Carolina v Atlanta, Georgia. Tem potom se želi zahvaliti vsem svojim prijateljem, ki se ga spominjajo s pismi in karticami ter vse skupaj najlepše pozdravlja. Njegov sedanji naslov je: Pvt. Harry J. Miklaucic, Co. "I" 3rd Bn. 126 Ord. Regt. Atlanta Ord. M. B. Atlanta, Georgia.

Iz Great Lakes, Ill. se je oglašil Jožek Grdina, sin Mr. in Mrs. Jožeta Grdina, 6113 St. Clair Ave. Pošilja najlepše pozdrave in pravi, da se mu pri mornarici prav dopade. Njegov naslov je: Joseph J. Grdina, A. S. Company 1570, U. S. N. T. S., Great Lakes, Ill.

Pfc. Tony Perusek je prišel za 9 dni na dopust iz Fort Devens, Mass. k svoji sestri Mrs. Jennie Fatur, 1048 E. 74. St. Prijatelji

Ameriška vlada je vzela v varstvo francoske ladje v ameriških pristaniščih

Washington. — Državni tajnik Hull je ukazal, da se vzame v varstvo vse francoske ladje, ki se nahajajo v ameriških pristaniščih. Državni urad tudi ni čakal, da bi prišel francoski poslanik Henry-Haye po svoj potni list, ampak mu je bil poslan v poslaništvo. Francoska vlada v Vichy je že v nedeljo prekinila diplomatske odnose z Zed. državami.

Kaj bo francoski poslanik napravil, ne ve, ker ni dobil od doma že od sobote nobenega obvestila.

Državni tajnik Hull je izjavil, da so Zed. države od leta 1940 vzdrževale diplomatske odnose s Francijo samo radi tega, da so gladile pot za sedanjo invazijo severne Afrike.

Za gazolinske karte se lahko registrirate kjerkoli v okraju Cuyahoga

Sprva je bilo rečeno, da se bo moral vsak registrirati za gazolinsko karto v okrožju svoje komisije za merjenje, zdaj pa glavni urad OPA naznanja, da se vsak lahko registrira kjerkoli hoče, samo da se v okraju Cuyahoga, ako, seveda, spada sem.

Registracija bo v četrtek, petek in soboto in sicer v četrtek in petek od 1 popoldne do 9 zvečer, v soboto pa od 9 zjutraj do 5 popoldne. Registrirali se boste lahko na 60 raznih prostorih, to je višjih in Junior višjih šolah.

Povejte mladim!

Povejte odrasli mladini, da bo jutri večer zelo zanimiva predstava v SND na St. Clair Ave. Naša mornarica bo pokazala najnovejšo premikajočo sliko iz življenja mornarjev. Bo zelo zanimivo ne samo za odrasle, ampak tudi za mlade, zlasti pa še za fante, ki so v vojaških letih.

NAJNOVEJŠE VESTI

RIM. — Iz Vichy, Francija, se danes poroča, da se je razvila pomorska bitka pri Oranu, severna Afrika.

LONDON. — Iz Tangira, Afrika, se poroča, da je bil potopljen v pristanišču Casablance francoski parnik Porthos. LONDON. — Daily Mail poroča, da so prve motorizirane kolone ameriških čet že prestopile mejo Tunizije in drve proti Libiji.

OTTAWA. — Kanadska vlada je prekinila diplomatske odnose s francosko vlado, ko je ta prekinila odnose z Zed. državami.

MEXICO CITY. — Včeraj je mehiška vlada naznanila, da je prekinila diplomatske odnose s francosko vlado.

MOSKVA. — Položaj v Stalingradu je že par dni nespremenjen. Kar se tiče bojev v Kavkazu se poroča, da so Rusi odbili vse nemške naskoke pri Mozdohu. V splošnem je videti, da postajajo nemški napadi na ruski fronti vedno šibkejši.

Rommel se bo morda postavil v bran v Libiji, ali pa bo zbežal v Evropo

Kairo, 8. nov. — Rommelova armada, broječa kakih 25.000 do 30.000 mož, se bliža Bardiji v Libiji. Tukaj se bo morda Rommel postavil v bran, ali pa bo poskušal zbežati v Evropo. Umikat se ne more dlje, ker so se pred njim nenadno pokazale ameriške čete, ki prodirajo preko Tunizije.

Tako bo severna Afrika morda kmalu pozorišče drugega Dunkirka, toda sedaj bodo Nemci in Italijani, ki bodo beželi.

Rommel, ki je začel ofenzivo v Egiptu z 140.000 mož broječo armado, jo ima zdaj še komaj eno petino. Do 40.000 vojakov so Angleži že ujeli in 90.000 Italijanov čaka, kdaj bodo imeli Angleži čas, da jih odpeljejo v ujetništvo.

Španske čete v Moroku so pripravljene

Berlin. — Nemški radio poroča, da so dobile španske čete v španskem Moroku ukaz, naj bodo pripravljene za napad vsak trenutke. Poročilo ne pove, komu naj bi napad veljal.

Shod hišnih posestnikov

V četrtek zvečer ob sedmih bo v SND, spodnja dvorana, shod hišnih posestnikov in sicer vseh onih, ki imajo svoja posestva od 55. do 82. ceste, severno od St. Clair Ave. Ta sestanek bo jako važen, ker bo koncilman Edward Kovačič pojasnil nameravano spremembo in tovarniškega v trgovski distrikt. Pojasnilo se bo vse ugodnosti te spremembe in vsak bo lahko stavil vprašanja. Pridite vsi, ki boste prizadeti.

Zahtevajo en dan v tednu brez mesa za Cleveland

Odbor, ki je zastopal restavracije, se je zglasil včeraj pri županu Lauschetu in ga naprosil, naj razglasi za Cleveland vsak turek kot dan brez mesa. Vse to bi bilo pa na prostovoljni bazi. Župan se bo danes popoldne od treh posvetoval z odborom za razdeljevanje mesa, z zastopniki restavracij in hotelov.

Amerikanci prodirajo proti Buni na Novi Gvineji z dveh strani

MacArthurjev glavni stan, Avstralija. — Zavezniške čete, katerim pomaga močna četa ameriške pehote, prodira proti glavni japonski bazi na Novi Gvineji, Buni. Ameriško pehoto so pripeljala letala iz Avstralije.

Ameriške čete na otoku Guadalcanal prodirajo proti vzhodu ob obrežju, ker na zahodni strani otoka ni nobenega odpora Japoncev več.

Ime ameriškega rušilca, ki je bil pogreznjen v noči med 11. in 12. oktobrom je Duncan. Pet častnikov in 58 mož je utonilo ali jih pogrešajo. Med njimi ni nobenega Clevelandčana.

Vojaštvo še vedno obratuje železnico v Fairportu

Od sobote obratuje vojaštvo železniško progo med Painesville in Fairportom, kjer so odšli v petek na stavko železničarji. Kakih 80 delavcev je na stavki, ki zahtevajo, da se vzame na delo 24 delavcev, ki so pred sedmimi leti izgubili delo vsled stavke. Župan Wilde je ukazal, da se za pro vse gostilne za časa stavke. Župan je to ukazal, ker je neki Paul Solosi napadel v gostilni predsednika lokalne unije, William Uleta.

Francosko poslaništvo je zavarovano

Washington. — Včeraj je ameriška tajna policija obkrožila francosko poslaništvo. Prepovedan je vsak stik poslaništva in njegovega štaba z zunanjim svetom.

Civilisti bodo dobivali 10% manj mesa

Washington. — Urad za kontrolo cen je znižal dobavo mesa za civilno prebivalstvo za zadnje četrtletje za 10 odstotkov. To velja za govedino in teletino. Odredba je z namenom, da dobi armada dovolj mesa.

Sina je šla obiskat

Mrs. Rose Vatovec iz 10801 Prince Ave. je šla obiskat sina Johna ki služi pri mornarici v Chicago, Ill., Navy Pier. Z njo sta odpotovali tudi Johnova zaročenka Miss Antonia Tekaucič in njena mati Mrs. Tekaucič iz 7828 Union Ave.

Prva obletnica

V sredo ob pol sedmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Barbaro Tomc v spomin prve obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Pozdravi iz Michigana

Louis in Frances Judnick, 1041 E. 74. St. pošljata pozdrave iz Ypsilanti, Mich., kamor sta šla obiskat svojega sina Franka, ki je tukaj v šoli za letalskega mehanika. Frank je bil premeščen sem iz Kessler Field, Miss.

Pobiranje asesmenta

Nocoj bo tajnica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ v spodnjih prostorih šole sv. Vida med 6 in 7 uro v svrhu pobiranja asesmenta in drugih društvenih zadev.

Prestala operacijo

Mrs. Frank Rožič, 5380 Starnard Ave. je včeraj prestala operacijo v Women's bolnišnici. Prijateljce jo lahko obiščejo.

Strahotne vesti iz Slovenije

V Sloveniji pod nemškim jarmom so Nemci postrelili v teku dveh mesecev približno 500 talcev.

London. (Radio-brzobjavka New York Times-u) — Jugoslovanski krogi v Londonu so dobili danes vesti iz Slovenije, ki poročajo, da so Nemci v preteklem mesecu ustrelili v Mariboru 172 talcev.

Nemci so izvršili te morije v znak maščevanja za uničenje vojaškega tovornega vlaka, katerega so uporniki pognali v zrak. Glavna železniška proga iz južne Nemčije v Trst, ki gre skozi Slovenijo, veže nemške orožarne z Italijo. Skozi slovenske pokrajine gre dnevno najmanj 8 vlakov, ki tovornjo orožje za prevoz preko morja v Severno Afriko za preskrbo Rommelove vojske.

United Press poroča iz Londona, da so Nemci v zvezi z eksplozijo na istem vlaku ustrelili tudi 150 talcev v Cluj-u (brezdvomno tiskovna pomota, najbrže Ptuj, ali pa morda Celje.)

Računajo, da je bilo v Sloveniji do konca meseca avgusta t. l. postreljenih 2.500 talcev. (Zdaj: Maribor 172, Ptuj 150, Krašnja preko 50, Sv. Jurij 50 itd.)

London, 5. novembra (ONA) — Jugoslovanska vlada v iz-

Poslanska zbornica ni hotela sprejeti 12 mesecev treninge za vojake

Washington, 9. nov. — Poslanska zbornica je z 178 proti 40 glasovi zavrgla predlog poslance Rankina, da mora vsak 18 in 19 letni vpoklicanec dobiti najprej 12 mesecev treninge, predno more biti poslan v boj.

Dasi je bilo odločeno eno uro časa za debato, pa se ni noben poslanec oglašil k besedi, da bi zagovarjal predlog. Niti predlagatelj sam ga ni zagovarjal.

Zdaj mora še senat sprejeti svoj predlog v toliko, da se ta dodatek izpusti, n a k a r bo kongres sprejel predlog, da se pozove k obvezni vojaški službi 18 in 19 let stare.

Moroški sultan pozivlje na odpor

Tangier, Moroko. — Radio iz tega mesta je včeraj naznanjal, da je moroški sultan potom radia apeliral na vse muslimansko prebivalstvo, naj ostane zvesto francoski vladi in naj pomaga braniti njen teritorij.

Pustil je \$100,000 na leto za \$10,000

Kearny, N. J. — Albert Hawkes, ki je bil izvoljen za zveznega senatorja, se bo odpovedal poziciji kot predsednik Congoleum-Nairn Inc., kjer je dobival \$100,000 plače na leto. Kot senator bo dobival na leto \$10,000.

Pustite otroke doma!

Ako le morete ne vzemite jutri večer v Sloveniji otrok. Pričakuje se velikega navalna in otroci bi bili samo v napotje. Torej lepo prosimo, pustite otroke doma in pridite same odrasli na predstavo, ki jo bo podala naša bojna mornarica.

ganstvu je zvedela danes, da Nemci zdaj celo z lakoto poskušajo prisiliti slovenske moške na nabor in vpoklic v nemško vojsko. V istem cilju izvajajo na ljudstvo najhujši teroristični pritisk.

Nacistični gauleiter Rainer v Sloveniji je izdal povelje, da Slovenci, ki ne bi hoteli na nabor za nemško vojsko, ne bodo smeli dobivati nobene hrane.

Na glavnem trgu kraja Mozirje so javno ustrelili pet mladeničev, ki so se bili odtegnili naboru, češ da so "dezerterji," njihove rodbine pa so bile poslane v izgnanstvo. Na Gorenjskem so vzeli za talce številne rodbine mladeničev, ki so zaradi nabora pobegnili v gozdove.

Iz nemškega lista "Kaerntner Zeitung" izvemo, da je bil v Krašnji ubit nemški mestni poglavar Franz Wehovetz, ki je bil od nacistov postavljen za upravnika vse Gorenjske.

Poleg okrajnega načelnika Krausa v Trbovljah, so slovenski uporniki ubili torej tudi najvišjega upravnega uradnika vse Gorenjske. To je bil brez dvoma povod strašnemu razsajanju Nemcev med nedolžnim kmečkim prebivalstvom v Krašnji.

Iz raznih naselbin

Willard, Wis. — Dne 27. okt. je tukaj umrl slovenski farmar Anton Papež, star 75 let in rojen v Podlipi pri Ajdovcu na Dolenskem. V Ameriki je bil okrog 50 let in zapušča več omoženih hčera ter vnukov.

Pierce, W. Va. — Pred dnevi je tukaj umrl Ana Zalar, roj. Bovka, stara 59 let in doma iz St. Vida nad Cerknico. Zapušča moža, sina in dve hčeri. Pokopana je bila v Akronu, O.

Ellinwood, Kans. — Dne 17. oktobra je tukaj umrl slovenski duhovnik Anton Podgoršek, star 75 let in doma od Krškega. V Ameriki je bil 54 let in župnikoval je po Kansasu, Coloradu in v La Sallu, Ill. Zadnja leta je živel čisto sam med tuji.

Duluth, Minn. — Dne 3. nov. je v Hibbingu umrl John Povše, star 66 let in doma od nekdaj na Notranjskem, ki je vodil gostilno, potem pa groserijo. Bil je star naseljenec v Minnesoti in zapušča tri sinove in tri hčere.

Francoski konzul podpira akcijo Zed. držav

Boston, Mass. — Francois Briere, francoski konzul v tem mestu od leta 1937 se je odpovedal konzularnemu uradu z izjavo, da invazija ameriških čet v Afriki ni napad, ampak prvi korak za osvoboditev Francije.

Protinemiški izgredi v Italiji

Italijanska policija je razpršila protinemiške demonstrante na ulicah v Milanu, Florenci in drugih italijanskih mestih. Demonstracije so se vršile še 4. novembra.

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 264 Tue., Nov. 10, 1942

Račun brez krčmarja

Pred več leti je imela neka znana slovenska organizacija konvencijo v Pittsburghu, Pa. Med drugimi je bila kot delegatinja tudi neka Slovenka iz zapada, zelo prijazna ženska. Nadela si je za nalogo, da bo pokazala delegaciji kolikor mogoče prijetne čase. Vseprek je "tretala" ter kupovala cele zavoje candya in drugih dobrot. Ker ji je njen denar kmalu pošel, si je izposodila od glavnega blagajnika na račun svojih dnevnic. Vse jo je hvalilo, vse se ji je dobričalo, vse se ji je klanjalo.

Pa kaj se je zgodilo? Ko je bila konvencija zaključena in se je delegacija začela razhajati na vse kraje, ni imela ta dobra žena niti toliko, da bi se mogla peljati domov. Našel se je dober človek, ki je začel zbirati med delegati prispevke, da so svoji bivši dobrotniki kupili vozno karto domov.

Gornja dogodbica ni kak zgled, ali kaka primera, ampak se je faktično pripetila.

Nekaj podobnega imamo danes v Clevelandu. Naša dična mestna zbornica, ki ima vedno na širok stečaj odprto srce za mestnega uslužbenca, zlasti še, ker ta dobroščnost ne boli zbornice, je odglasovala za večje plače mestnim uslužbencem. Zdjaj pa, ko bo treba te izboljšave plačati, pa denarja ni. Kot se je zgodilo v gornji dogodbi s tisto žensko, bi bilo treba tudi v Clevelandu nekoga, ki bi šel in začel zbirati denar za te povisane plače.

Pa tega človeka ni in denarja ni. Seveda, zbornica je naložila novo breme na mestno blagajno v dobri veri, da bo ta denar že preskrbel naš dobri župan Lausche. Seveda, saj je g. župan res dober človek, ki bi dal tudi srjaco s sebe, toda pri najboljši volji ne more poseči v žep in položiti namizo par milijonov dolarjev, za kolikor so dobri mestni odborniki izboljšali plače.

Ko je igrala zbornica vloga Miklavža in delila boljše plače na vse strani, jo je gospodar, to je župan Lausche posvaril, da mestna blagajna ne bo prenesla tega novega bremena. Toda modri mestni očetje previdnega očeta župana niso poslušali. In potem, ko so napravili velik račun brez krčmarja, so se skrili za steno in čakali, kako se bo župan Lausche metal z mestnimi financami.

Kaj naj napravi župan? No, napravil je to, kar je v danih razmerah moral napraviti, da izvrši nalogo, ki mu jo je naložila mestna zbornica in dobi denar za nove izdatke. Šel je in vprašal davkoplačevalce za denar. Davkoplačevalci so pa rekli: ne damo!

Tako imamo v Clevelandu zdaj tole situacijo. Župan mora plačati mestnim uslužbencem zvišane plače, denarja pa ni. Da niso davkoplačevalci kar drveli od vseh strani skupaj in hiteli podpirati predlog za mestne davke pri volitvah, jim ni zamere v tem času, ko so tako strašno obremenjeni od davkov, ki bodo še vedno večji in večji, dokler bo trajala vojna. Zamera je pa mestni zbornici, ki je bila na medvedovo kožo in dajala denar, ki ga ni imela.

Ako so davkoplačevalci zavrnili davčni predlog, niso s tem dali klofute županu Lauschetu, ampak mestni zbornici. Gospodarsko bi bilo, če bi bila mestna zbornica najprej preskrbela denar, potem pa šele zviševala plače. Saj nismo proti večjim plačam! Kakor se povsod v tem času višajo mezde in plače, ker se višajo cene življenjskim potrebščinam, je treba tudi mestnega delavca in uslužbenca boljše plačati! Toda zato je treba pa najprej imeti denar.

Ako bo moral župan Lausche izpolniti obveznosti, ki mu jih je naložila mestna zbornica, bo moral dobiti neke denar. Ker mu ga davkoplačevalci niso dali, ga bo moral dobiti enostavno drugje. Kje pa? No, dobil ga bo, če bo odslužil nekaj sto ali tisoč starih mestnih uslužbencev in zmanjšal mestno potrebo. Tako bi bil volk sit in koza cela. Toda nam se zdi, da bi bil volk še vedno lačen in koza bi bila razmrčvarjena.

Mi smo že enkrat zapisali na tem mestu, da si župan glede tega lahko umije roke in zvečer mirno zaspi. Situacija je ustvarila mestna zbornica, in ona naj jo tudi reši. Reči smo, da ker je mestna zbornica naložila večje breme mestni blagajni in bo treba radi tega vprašati davkoplačevalce za nov denar, bodo šli mestni očetje lahkega srca pred volivce in jih pozivali, naj volijo za te davke, ker so pač potrebni. Toda v naše veliko začudenje nismo videli ali slišali niti enega mestnega odbornika, da bi kje govoril v prid mestnim davkom. Seveda, saj je to dolžnost župana, so si menda mislili.

Po našem mnenju, in mislimo, da se bo strinjal z nami vsak državljani, je zdaj dolžnost mestne zbornice in ne župana, da reši sitno situacijo. Samo dvojje ima na izbiro, samo dve poti odprti, 1) da podre svoj sprejeti predlog za zvišanje plač mestnim uslužbencem, ali pa 2) da vpraša volivce pri izrednih volitvah še pred novim letom za denar. Ker se nam zdi, da zbornica ne bo hotela tik pred božičem pokvariti praznikov mestnim uslužbencem s tem, da jim bo vzela zvišane plače, naj preračuna, koliko denarja je faktično potrebnega za te večje plače, ne več ne manj, in naj z odprtim obrazom stopi pred davkoplačevalce ter jih vpraša za denar. Prepričani smo, da bodo pošteno vsoto, ki ne bo prevelika, davkoplačevalci odobrili.

Toda mestna zbornica naj se zaveda, da je ta poteza

BESEDA IZ NARODA**Patriotičen sestanek**

Na vesoljnem svetu nima noben narod tako demokratične države, kot so naše Zed, države. Vsak, ki se je naselil tukaj in postal državljani, mora ceniti prostost in dobroto, katere nam deli naša nova domovina. To našo demokracijo so pa zavratno napadli sovražniki, tirani in diktatorji drugih držav. Narod, ki ljubi svobodo in hoče ostati demokracijo, je bil prisiljen isto braniti. Ta ameriški narod se je odločil stopiti v drugo svetovno vojno, v kateri hoče in bo dosegel demokracijo in svobodo ne samo zase marveč za ves vesoljni svet.

V kritičnih časih živimo, potrebujemo dobrih navodil od naših voditeljev in predstavnikov, kateri nas pozivljejo na sestanke. V sredo večer se vrši v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. tak patriotičen sestanek, katerega sklicuje v prvi vrsti U. S. Navy dept. Naš Navy department je sklical potem našega županovega tajnika nekaj vodilnih in agilnih mož in žena v naši slovenski naselbini na sejo, katere je potem naprosil za sodelovanje za uspešen patriotičen sestanek na prej omenjeni večer.

Izmed navzočih je bil organiziran pripravljalni odbor, katerega predsednik je Mr. John Novak, ki pač zna in razume svoj posel. Tekom par sej pripravljalnega odbora je bil osnovan pester program in sicer par izvršnih govornikov, kot je naš župan, potem petje slovenskega kvarteta in pa premikajoče slike.

Priljubljeni odbor praviljudo vabi naše ljudi širom Clevelanda, da pridete ta večer in da napolnimo dvorano Slovenskega narodnega doma do zadnjega kotička. Vstopnine ni nobene, program bo zelo zanimiv, pridite pa tudi iz patriotičnega stališča. Pokažimo Slovenci in Jugoslavlani sploh, da kadar nas kliče naša nova domovina, smo na mestu in pripravljeni storiti vse, samo da bo zmaga na naši strani.

Torej Navy department, naš župan, naš mestni zastopnik (councilman) ves pripravljalni odbor s časopisi vred praviljudo vabijo, da se udeležite: Dvorana narodnega doma naj bo napolnjena našega naroda, da se s tem pokažemo naši vladi take kot smo vselej pripravljene na sodelovanje.

John Gornik,
član prip. odbora.**Da se bomo razumeli**

Sedaj je čas za razprave kongresa in za naše stališče, ne potem, ko je prepozno in ko moramo reči, da je bila polomija. Oglašam se, ker si štejem v dolžnost in ker hočem, da bomo povsem na jasnem, če smo res iskreni drug do drugega.

Smatram, da imam nekaj zašlug pri narodu, v oziru, da sem do sedaj vse storil, kar bi bilo služilo v dobro naroda. Na drugi strani pa tudi za to, ker sem bil vedno vnet Jugoslovani. Pri obeh teh zadevah nisem bil skromen za odpomoč, za to naj se nikdo ne čudi ali naj ne bo užaljen, če se oglašam za stvar, katere smatram za najvažnejše.

Najvažnejše je zastopstvo naroda. Za to se oglašam. Kakoršno bo zastopstvo, tak bo pa uspeh.

Lahko računamo, da nas je Slovencev v Ameriki 250,000

mogoče 300,000. Ti morajo imeti zastopstvo. Organizirati tako zastopstvo se pravi, doseči vse, za kar narod gre.

Kdor pa narod in njega dušo pozna, ta bo priznal, da moramo za ta narod izbrati tako zastopstvo, ki bo odgovarjalo po vrednosti in številu našim tujak in za one v domovini, da bo ta odbor zmožen zastopati njih težnje, po katerih bodo zahrepeneli, ko se odrešijo sovražnika. Za to pišem.

Ker sem pa vedno zastopal stališče slovenskih katoličanov tukaj in sem, kolikor mi je bilo mogoče, zasledoval stališče onih in njih borbe v domovini, se za to zanimam tudi sedaj, ker je veliko odvisno od tega, kakšno zastopstvo bo tukaj v pogledu za katoliško misleče in živče ljudi v domovini, če bo sploh ostalo še kaj.

Nič se ni treba čuditi, če se zavzemam za take principe. Silno se dela napram katoličanom, drug poleg drugega moramo stati in vse storiti, da jim pomagamo kolikor v gmetnem, toliko tudi v verskem oziru; siromaki bodo, ko bodo oropani imetja, toda, še večji siromaki bodo potem, če izgubijo še vero, ki je na svetu v takih časih vendar še največje blagostanje, ko se pogreza vse drugo v propast.

Zagovori, da je v tem odboru dovolj zastopstva katoličanov niso utemeljeni. Nekaj zastopstva je res, najbrž se ga je vtečlo, ker sitnost uganjamo in za njega vprašujemo.

Mr. Josip Zalar bi se ne smel jeziti, če vprašujemo še za več takega zastopstva, on bi se moral takih dopisov še veseliti in sam apelirati na župnije in duhovnike, da naj bi posredovali. Mr. Joseph Zalar bi moral malo pogledati nazaj v zgodovino nas Slovencev, kaj se je dogajalo vsa leta, če je sploh kaj zasledoval in če mu je bilo kaj na tem, ko smo drugi posegali za peresa in pisali, da se je do danes vsaj nekaj ubranilo od tega, kar so nam hoteli naši lastni rojaki, rojake od vere v brezverstvo spraviti.

Nisem sam, ki to vidim in zagovarjam. So še drugi, ki se strinjajo z menoj in pišejo. Je vse O. K., da je nekaj naših zapeljivih mož, ki zastopajo katoličane, toda mi vemo, kako se je vselej izkoristilo katoliške ljudi. Kar poglejte v svojo in v njih Jednoto! Izmed 250 tisoč katoliških Slovencev, bi morala KSKJ šteti en stotoseč članstva! Zakaj jih ne šteje? Za to ne, ker nismo pravi katoličani!

Sedaj ni čas za daljše razprave. Povedal sem na kratko in še mnogo bi lahko napisal. Samo še eno vprašanje bi rad vprašal Mr. Joseph Zalarja, kot tajnika Slovenske sekcije in to je zelo važno vprašanje: Pojasnite mi, kako je to, da ni Jugoslavlja v šteta v religijski sklad, kakor so štete ostale države po vojni prizadele.

Ko sem jaz vprašal na pristojnem mestu, so mi odgovorili, za to ne, ker ni odbor naredil aplikacije za relief. Povedalo se mi je pa tudi to, da je bilo poslano odboru na razpolago, da se lahko priglasijo, a tega ni storil. To pojasnite. Pa brez zamere.

Anton Grdina.

njena dolžnost in ne dolžnost župana. Kdor je kašo skuhal, naj jo tudi poje, s zabelo ali brez nje. Pričakujemo, da bo vstal v mestni zbornici kak pameten odbornik in bo stavil tozadevni predlog. Nič se ne bojte, saj vas davkoplačevalci ne bodo požrli, če boste prišli pred nje s pametnim predlogom.

Odmev slovenskega trpljenja v ameriški javnosti

Amriško časopisje o italijanski strahovladi

Proklamacija nezasišano tridih določb obsednega stanja v Ljubljanski Pokrajini po inredbi italijanskega Visokega Komisarja, Emilio Grazioli-a, katero smo svoj čas prinesli v svojem vestniku in tudi v angleškem prevodu (A Brief History...), je izzvala v ameriški javnosti veliko pozornost in našla tudi odmev v ameriškem časopisju.

New York Times — V pričanju, da so Italijani ravno toliko kruti in barbarski kakor Nemci sami, nam je g. Franc Snoj, minister jugoslovanske vlade v izgnanstvu, večeraj objavil italijanski dokument poln smrtnih groženj, o katerem trdi, da je bil iztihanapljen iz Jugoslavije.

Dokument je bil pribit na javnih krajih v Ljubljani in je datiran z dne 15. julija, 1942. Podpisala sta ga Emilio Grazioli, visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in general Mario Robotti, poveljnik XI. italijanske armade. Razglas objavlja, da bodo Italijani ustrelili vsakogar, ki bi zagrešil sovražna dejanja proti italijanski oblasti ali italijanski vojski, ki bi imel v svoji posesti orožje, municijo ali razstrelivo, ki bi na katerikoli način podpiral upornike, ali imel v posesti ponarejene potni list ali izkaznico, kakor tudi vsi moški, ki bi se sumljivo vedli v vojni zoni.

Dokument nadalje trdi, da bodo Italijani porušili vse zgradbe, ki so v posesti oseb, ki skrivajo ali pomagajo upornikom, ali katerim bi bilo dokazano, da skrivajo orožje, municijo ali razstrelivo, kakor tudi v slučaju, da bi se iz njih zali italijanske čete.

PM — Ta list prinaša pod naslovom "KAKO FAŠISTI DELAJO S SLOVENCI" — in pod naslovom — "Jugoslovanska vlada poroča o načrtoma izvajani politiki krutosti" — naslednji članek: Kraljeva jugoslovanska vlada v izgnanstvu je obtožila danes fašistično italijansko armado, ki je zasedla Jugoslavijo, da je "v vsakem oziru toliko kruta in brezobzirna, kakor nemška."

V poročilu, izdanem od Jugoslovanskega Informacijskega Centra v New Yorku, je g. Franc Snoj, minister in predstavnik Slovencev v jugoslovanski vladi, izjavil, da vesti iztihanapljene iz njegove domovine dokazujejo, da je fašistično gospodstvo v Sloveniji privedlo do "uničenja celokupnega prebivalstva in popolnega porušenja številnih vasi."

V svojem opisu razglašala, na podlagi katerega fašistične italijanske oblasti izvršujejo množestvene umore in izgone celokupnega prebivalstva v neznan smer, je izjavil g. Snoj: "Svoje brutalne ukrepe napram prebivalstvu Ljubljane, prestolnice Slovenije, osvovjevalce objasnjuje ljudstvu s pretvezo, da je 'komunistično delovanje' zahtevalo te mere, katere je pripisati dejstvu, da del prebivalstva, akoravno le majhna peščica, podpira upornike."

Neupogljiv upor

G. Snoj obtožuje fašiste, da so svoj pritisk venomer večali, tako da zdaj že "tekmujejo z Nemci v krivični krutosti in tlačanju." G. Snoj pristavlja, da jugoslovanski narod nadaljuje svoj "neomajni odpor" proti Italijanom in nacistom. Razven odredbe, da bodo vsi, ki bi se Italijanom upirali, usreljeni brez vsakega svara, določa italijanski proglas tudi, da bodo popolnoma porušene vse zgradbe, iz katerih bi se "žalilo italijanske čete."

G. Snoj zatrjuje, da Slovenici doživljajo najstrašnejšo tra-

gedijo vse svoje zgodovine" in da so izgubili v enem letu "skoro tretjino vsega svojega prebivalstva."

Važnost slovenskega ozemlja

Strategična važnost Slovenije, enega izmed sedem ozemelj razkosane Jugoslavije je v tem, da leži počez čez važne vojaške prometne zveze. Tu se križajo pota iz Italije v Nemčijo in edini dostop Italije na Balkan.

Od prve dobe srednjega veka sem, Slovenija ni več tvorila lastne neodvisne države. Stavljenja je iz delov bivših avstrijskih pokrajin in nekoliko madžarskega ozemlja, katero si je ta uspela zopet prilastiti na podlagi pogajanj s Hitlerjem.

Po 12-dnevni vojni v Jugoslaviji, je njena vlada zbežala v Cairo, nakar je bila Slovenija razkosana in razdeljena med tri sosedne: vzhodni del je dobila Madžarska, ostalo pa sta si razdelili Nemčija in Italija. Precejšen del Slovenije so zasedle italijanske vojaške sile.

Dr. Miha Krek na radiu

Govor podpredsednika jugoslovanske vlade

Dne 14. septembra je dr. Miha Krek govoril na londonskem radiu v teku oddaje v slovenščini:

"Zdaj imamo v rokah vse potrebne predpogoje za popolno zmago."

Te znamenite besede je izpregovoril pretekli torek predsednik britanske vlad, Churchill, v svojem zgodovinskem govoru v parlamentu. To je mogel reči, ker je skupno z zastopnikom predsednika Roosevelta v Moskvi, na svojih sestankih s predsednikom ruske vlade in vrhovnim poveljnikom Rdeče Vojske, Stalinom, pregledal vojno situacijo na vseh bojnih poljih. Mogel je to povedati, ker so veliki zavezniki natančno proučili vse svoje sile, upoštevajoč rezerve na moštvu in materialu, s katerimi razpolagajo zdaj in s katerim bodo razpolagali v bodoče, bojujoči se narodi.

Te močne besede so vzbudile pozornost vseh povsod po svetu, ker je g. Churchill osebno pregledal tudi bojišča v Severni Afriki in v Srednjem Vzhodu in se posvetoval tudi z britanskim poveljnikom na daljnem vzhodu, generalom Wavell-om.

Velika Britanija je torej začela četrto leto vojne s popolnim zaupanjem in z zavestjo, da so skušnje prvih treh let, vsem dogodki na bojiščih, predvsi pa produkcijske in mobilizacijske priprave v ozadju tako zelo uspele, da zavezniki danes vedo, da imajo, v rokah za odločilno zmago potrebna sredstva.

Iz Moskve javljajo, da je bil odmev Churchill-ovih izjav tako velik, da so trenutno v javnem mnenju celo prekosile poročila iz fronte, kjer se v potokih preliva ruska kri v centru in na važnih točkah ruskega ozemlja. Tamošnji tisk posebno povdarja Churchill-ov izrek, da bo Britanija pomagala Sovjetski Zvezi z vsemi svojimi sredstvi in tudi za ceno največjih žrtve. Nedvomno je, da bodo te besede Churchilla kakor tudi njegov obisk in prihod Rooseveltovega zastopnika v Moskvu ojačile medsebojno zaupanje in vero v skupno usodo vseh zaveznikov.

Rusko javno mnenje je, kljub vsej nesreči, ki je zadela rusko domovino, kljub milijonom

mrtvih in milijardam tvarne škode, ter strahotnemu dejstvu, da so nacisti in fašisti zasedli ozemlje, na katerem živi 50-000,000 Rusov, zdaj pod nemškim jarmom — kljub vsemu temu, je rusko javno mnenje prepričano, da Rusija ne more biti poražena in je do kraja odločeno za boj do končne zmage. Moskva je trdno prepričana, da bodo nacisti in fašisti, končno le pokopani pod razvalinami neizmernih pustošenj, ki so jih povzročili.

Isti teden je tudi Roosevelt govoril ameriškim delavcem in jih pozval, da podvoje svoje napore, da bi čimprej preskrbeli zavezniške vojske z neprimagljivimi količinami modernega orožja in jim dale možnost za one usodne udarce, ki bodo prisilili na kolena in premagali Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Pretekli teden so tudi naši najbližji sosedji prvič občutili težo zavezniških napadov. Madžarska in Dunaj sta doživela svoje prve bombe. Budimpešta je utekla kazni. Napadi se bodo nadaljevali z rastočo silo, tisti vsem onim, ki so svojo vojaško moč zedinili pod zastavami kljukastega križa in fašističnega butare.

Danes je na vrsti Madžarska, jutri bodo Italija in drugi Hitlerjevi pomagači. Vse to bomo doživljali z železnim doslednostjo, kakor bo to določila vojna strategija zaveznikov, tako da bo pravična kazen zadela na večje zločince v svetovni zgodovini.

Fašističnim upraviteljem Slovenije, ki so se kopali v krvi našega naroda, bi rad našlo novo povedal, da bodo zvesti v Sloveniji pritegnili nase najstrašnejši kazni.

Fašistična vojska v Sloveniji ji gre od mesta do mesta, vasi do vasi. Ona se ne bo ustavila v dostojno, po vojaški častno in dostojno, po vojaški časti požiha in razstreljuje, ne, nedolžne kraje in kolone, oboroženo kmečko prebivalstvo. Ta vojska muči in pobija otroke, žene in starce in nasilno svoj sadizem nad okovanimi zvezanami skupinami žensk mladine.

Fašistični upravitelji Slovenije kažejo svoje junaštvo s tem, da so pod smrtno kaznijo onim povedali pomagati onim siromakom, ki so pred puskami in bombami italijanske vojske begnili, da rešijo svoje življenje. V enem samem mesecu je italijanska vojska porušila 100 slovenske vasi.

Vsi ti strahopetni fašistični morilci naj slišijo bombe z kriki ga in seveda in naj vedo, kaj jim oznahtajo njihove grmeče eksplozije.

Zaradi vere in pravice bodo kaznovani in uničeni. Vasi čini v Sloveniji vpijejo do mrtva.

Če verjameste al' pa ne

Ali veste, kako se boste uvrstili med najbolj prikupljive? Če boste bom povedal. Se reče, saj to ni nič novega in se dogaja med nami ročniki in uredniki redno vsak dan.

Torej uredniku najbolj ustrezajo, ako ga nikdar ne povabite, pa naj vam stokrat ustrezajo, tem ali onim, a ga obratno povabite po furmanskem zmijete za vsako stvar, ki se vam v listu ne dopade.

DEKLETA IN ŽENE!

Ne odlašajte! Naročite si fin FUR COAT ali "STERLING" suknjo za dobo zimo na ali "STERLING" in to direktno iz tovarne SEWILL-CALL in to direktno iz tovarne DAJ, dokler dobite še dobro blago po nizkih cenah. Za dobro blago in pošteno postrežbo se vam priporočam.

BENNO B. LEUSTIG
ENdicut 3426 1034 ADDISON RD. ENdicut 800

"Tisto ti bom pa jaz obrazložil," se je oglasil Old Firehand. "Srebro gremo kopat."
(Dalje prihodnjič.)

"Tisto ti bom pa jaz obrazložil," se je oglasil Old Firehand. "Srebro gremo kopat."
(Dalje prihodnjič.)

